

INFORMACE
K ZABEZPEČENÍ REALIZACE USTANOVENÍ § 18 A § 18a ZÁKONA
Č. 109/2002 Sb., VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ,
A VYHLÁŠKY Č. 60/2006 Sb.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „ministerstvo“) je ustanovením § 41 odst. 1 písm. h) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb. (dále zákon č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů), zmocněno k vydání vyhlášky o postupu při zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a o podrobnostech o školení osob žádajících o akreditaci k oprávnění zjišťovat psychickou způsobilost. Vyhláška č. 60/2006 Sb. vydaná ve Sbírce zákonů dne 8. března 2006 nabyla účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Tato informace popisuje metodiku a zpřesňuje podrobnosti při provádění vyšetření pro zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků, podrobně charakterizuje školení osob pro získání oprávnění provádět toto vyšetření a zpřesňuje podrobnosti k obsahu žádosti o akreditaci a k rozhodnutí o udělení akreditace podle vyhlášky č. 60/2006 Sb.

I. Podrobnosti k postupu při zjišťování psychické způsobilosti pedagogických pracovníků (srov. ustanovení § 1 vyhlášky č. 60/2006 Sb.)

1. Informaci o povaze, rozsahu a trvání vyšetření, která je poskytnuta žadateli před zahájením vlastního psychologického vyšetřování, představuje sdělení týkající se povahy a účelu všech diagnostických metod, které budou při vyšetření užity, vyjádřené způsobem, kterému je žadatel schopen porozumět. Akreditovaná osoba seznámí žadatele s postupem a způsobem užití vyšetřovacích metod, vyrozumí ho o době, která je nezbytná pro jejich uplatnění, a o době potřebné na vyhodnocení získaných výsledků, jejich patřičného výkladu a stanovení závěru vyšetření.

2. Informace o předvídatelných rizicích, která mohou z vyšetření vyplynout, zahrnuje zejména:

- seznámení žadatele se skutečností, že vyšetření může otevřít minulé osobnostní, vztahové aj. problémy žadatele a vyvolat prožívání nepříjemných pocitů s těmito vzpomínkami spojených; současně s tím je poskytována informace o povinnosti akreditované osoby, která provádí vyšetření, nabídnout v tomto případě žadateli zajištění bezplatné psychologické pomoci;
- upozornění žadatele na možnost, že výsledek psychologického vyšetření nemusí odpovídat jeho očekávání a psychologický posudek může omezit jeho pracovní uplatnění ve školských zařízeních vyjmenovaných zákonem č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3. Informace o možnosti a podmínkách přezkoumání psychologického posudku vychází z ustanovení § 77 a § 77a) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, a zahrnuje seznámení žadatele s následujícími skutečnostmi:

- a) má-li žadatel, o jehož psychické způsobilosti byl psychologický posudek vydán, za to, že psychologický posudek je nesprávný, může podat návrh na jeho přezkoumání vedoucímu zdravotnického zařízení, a to prostřednictvím akreditované osoby, která posudek vypracovala; poskytuje-li akreditovaná osoba zdravotní péči vlastním jménem, podává žadatel návrh této akreditované osobě;
- b) návrh na přezkoumání psychologického posudku podává žadatel do 15 dnů ode dne jeho prokazatelného obdržení;
- c) pokud vedoucí zdravotnického zařízení nebo akreditovaná osoba poskytující zdravotní péči vlastním jménem návrhu na přezkoumání psychologického posudku nevyhoví, postoupí návrh na přezkoumání psychologického posudku jako odvolání do 30 dnů od jeho doručení správnímu úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci zdravotní péče tohoto zdravotnického zařízení, resp. zdravotní péče akreditované osoby, nebo který je zřizovatelem tohoto zdravotnického zařízení;
- d) správní úřad, kterému bylo postoupeno odvolání proti psychologickému posudku, rozhodne buď tak, že:
 - odvolání zamítne a napadený posudek potvrdí,
 - nebo
 - napadený posudek zruší a vrátí věc zdravotnickému zařízení, které tento posudek vydalo, k vydání nového psychologického posudku na základě nového, popřípadě doplňujícího posouzení psychické způsobilosti žadatele;
- e) proti rozhodnutí správního úřadu se nelze odvolat.

4. Informace o právech žadatele týkajících se ochrany osobních údajů vychází z ustanovení § 11, 12 a 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, a zahrnuje:

- informaci, že zpracování osobních údajů o žadateli je nezbytnou podmínkou provedení psychologického vyšetření; v případě, že žadatel tyto údaje neposkytne, nebude mu vystaven psychologický posudek;
- informaci o charakteru citlivých údajů, které jsou pro posouzení psychické způsobilosti nezbytné; jedná se zejména o údaje o zdravotním stavu a sexuální orientaci žadatele, dále o výsledky jeho psychologického vyšetření a údaje o případném odsouzení žadatele za trestný čin;
- informaci o účelu, ke kterému budou osobní a citlivé údaje užity, a o pravidlech, které má akreditovaná osoba povinnost dodržovat při zacházení s těmito údaji;
- informaci o osobních údajích, které budou v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 60/2006 Sb. uvedeny v psychologickém posudku žadatele;
- informaci o tom, že osobní a citlivé údaje budou uchovávány v dokumentaci, kterou akreditovaná osoba o žadateli vede, po dobu platnosti psychologického posudku.

5. Záznam, který na základě ověření totožnosti žadatele učiní akreditovaná osoba do dokumentace o žadateli, obsahuje:

- jméno, příjmení, akademický titul žadatele,
- datum a místo jeho narození,
- adresu trvalého pobytu,
- druh a číslo dokladu, podle kterého bylo ověření totožnosti provedeno.

Tyto údaje a žadatelem podepsané prohlášení podle ustanovení § 1 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 60/2006 Sb. a přílohy č. 1 k této vyhlášce, se stávají součástí dokumentace, kterou akreditovaná osoba o žadateli vede.

6. K anamnestickým údajům sledovaným při vyšetření žadatele vždy patří:

- zdravotní anamnéza a současný zdravotní stav žadatele (se zřetelem k možnému výskytu duševních onemocnění a závažných psychických poruch, záchvatovitých onemocnění, sebepoškozujícího chování, prodělaných sebevražedných pokusů, projevů patologického hráčství nebo užívání návykových látek);
- základní údaje o rodině, z níž žadatel pochází (úplná či neúplná rodina, počet a pořadí sourozenců, vztahy v rodině, styl výchovného působení a sociálně kulturní postavení rodiny), průběh jeho dětství a dospívání;
- výskyt abnormních, hraničních a patologických jevů v širší rodině žadatele (včetně výskytu duševních onemocnění, závislosti na návykových látkách, sklonů k impulzivnímu a agresivnímu chování, delikvenci, patologickému hráčství a k sebevražedným aktivitám);
- současný rodinný stav žadatele a vývoj jeho vztahů, základní údaje o partnerech a dětech žadatele, současné rodinné poměry;
- poruchy sociálního začlenění a výskyt delikventního chování, dřívější nebo probíhající trestní stíhání žadatele nebo jeho odsouzení (včetně důvodů);
- vzdělání žadatele a způsob, jakým tohoto vzdělání dosáhl, včetně případných výchovných nebo vzdělávacích obtíží;
- u mužů, kteří prodělali základní vojenskou službu, její průběh (včetně výskytu adaptačních obtíží, prožité šikany či udělených trestů), v případě zproštění povinné vojenské služby jsou sledovány důvody, které ke zproštění vedly;
- pracovní vývoj žadatele v návaznosti na volbu povolání, spokojenost se zvolenou profesí, změny zaměstnání a jejich příčiny, profesionální plány;
- hodnotová orientace žadatele, jeho mimopracovní záliby a koníčky.

7. Osobní a citlivé údaje, které žadatel akreditované osobě při vyšetření poskytne, stejně jako údaje, které akreditovaná osoba získá o žadateli prostřednictvím psychodiagnostických metod, mohou být využity výhradně pro účely vyhodnocení a interpretace výsledků psychologického vyšetření a zpracování psychologického posudku a nesmí být poskytnuty třetí osobě bez předchozího souhlasu žadatele. Tyto údaje jsou spolu s písemným zdůvodněním závěru vyšetření uchovávány v dokumentaci, kterou akreditovaná osoba o žadateli vede.

8. Při zpracování, zabezpečení a likvidaci dokumentace o žadateli se postupuje podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Zdravotnické zařízení, které je zaměstnavatelem akreditované osoby, resp. akreditovaná osoba, která poskytuje zdravotní péči vlastním jménem, mají zejména povinnost:

- při zpracování osobních a citlivých údajů dbát, aby žadatel neutrpěl újmu na svých právech a byl chráněn před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života;
- zabezpečit v průběhu a po dokončení zpracování osobních a citlivých údajů dokumentaci o žadateli tak, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním a citlivým údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, jakož i jinému zneužití;

- zpracovat a dokumentovat přijatá a provedená technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních a citlivých údajů v dokumentaci o žadateli;
- stanovit skartační lhůty pro dokumentaci o žadateli v souladu s dobou platnosti psychologického posudku, která je 7 let od data jeho vydání; umožnit archivní příslušnému podle působnosti dohled na provádění skartačního řízení a výběr archiválií ve skartačním řízení s ohledem na ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb.

II. Podrobnosti k obsahu, organizaci a způsobu ukončování školení osob žádajících o akreditaci (srov. ustanovení § 3 vyhlášky č. 60/2006 Sb.)

1. Obsah školení osob žádajících o akreditaci tvoří především následující tematické okruhy:

- a) Ústavní a ochranná výchova a preventivně výchovná péče ve školských zařízeních.
 - Systém ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče ve školství.
 - Děti přijaté do péče diagnostických a výchovných ústavů, dětských domovů, klienti středisek výchovné péče (dále „SVP“) - nejčastější důvody umístění v zařízeních institucionální výchovy a poskytování preventivně výchovné péče, zvláštnosti osobnostního a sociálního vývoje dětí v péči diagnostických a výchovných ústavů a klientů, nejčastěji řešené problémy v zařízeních institucionální výchovy a ve SVP.
 - Pedagogičtí pracovníci ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pedagogičtí pracovníci ve SVP - kategorie, odborná kvalifikace pro jednotlivé kategorie, obsah činnosti, psychické předpoklady pro výkon činnosti.
- b) Postup při zjišťování psychické způsobilosti:
 - Obsah informace před psychologickým vyšetřením a způsob jejího poskytování žadateli.
 - Proces a průběh vyšetření (záměr a cíle polostrukturovaného rozhovoru s žadatelem a taktika jeho vedení, sledované anamnestické údaje, standardizované testy inteligence a pozornosti a standardizované osobnostní dotazníky vhodné pro zjišťování psychické způsobilosti, vhodné projektivní metody, sestavování souboru standardizovaných psychodiagnostických metod, klinické metody, kterými je možné soubor standardizovaných metod doplnit, následnost použitých metod, proměnné ovlivňující průběh vyšetření pro zjišťování psychické způsobilosti).
 - Interpretace výsledků vyšetření, formulace závěrů, vystavování psychologického posudku.
 - Profesní odpovědnost akreditované osoby.
- c) Nakládání s dokumentací o žadateli (pravidla pro vedení, ukládání a vyřazování dokumentace, ochrana osobních a citlivých údajů obsažených v dokumentaci, povinnosti akreditované osoby vyplývající ze zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů).

2. Školení organizačně zajišťuje ministerstvo ve spolupráci s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství ČR (dále jen „IPPP ČR“). Školení trvá zpravidla 32 hodin a je zakončováno ověřením znalostí a dovedností osob žádajících o akreditaci. Proškolení je možno považovat za absolvované pouze tehdy, když se osoba žádající o akreditaci účastnila neméně 24 hodin školení, na jehož závěru samostatně písemně zpracovala modelový postup při zjišťování psychické způsobilosti pedagogického pracovníka zvolené kategorie a typu školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy anebo preventivně výchovné péče a zvolený postup přesvědčivě zdůvodnila odborné komisi.

3. Závěrečné ověření získaných znalostí a dovedností osob žádajících o akreditaci provádí ministerstvo (prostřednictvím odborné komise), kterou k tomuto účelu ustavuje.

4. Na základě podkladů z odborné komise, které administrativně zpracuje IPPP ČR, vydává ministerstvo osobám žádajícím o akreditaci potvrzení o absolvování školení.

III. Podrobnosti k obsahu žádosti o akreditaci a k rozhodnutí o udělení akreditace (srov. ustanovení § 4 vyhlášky č. 60/2006 Sb.)

1. Osoba žádající o akreditaci zpracuje žádost podle vzoru, který tvoří přílohu této informace. Žádost o akreditaci se podává ministerstvu se všemi přílohami vyjmenovanými v ustanovení § vyhlášky č. 60/2006 Sb. Žádosti, která neobsahuje doklad o tom, že osoba žádající o akreditaci byla výše uvedeným způsobem proškolená k jednotným metodám, technikám a vyhodnocování psychologického vyšetření, nelze vyhovět.

Dokladem prokazujícím splnění specializované způsobilosti stanovené v ustanovení § 18a odst. 1 písm. a) zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je v souladu s ustanovením § 22 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb., doklad o úspěšném dokončení specializačního vzdělávání atestační zkouškou. Specializovanou způsobilost může osoba žádající o akreditaci prokázat i notářsky ověřeným „Osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu v oboru klinický psycholog“ vydaným Ministerstvem zdravotnictví ČR.

2. Dokladem prokazujícím splnění praxe stanovené ustanovení v § 18a odst. 1 písm. b) zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je potvrzení zdravotnického zařízení, které je zaměstnavatelem osoby žádající o akreditaci; v případě, že o akreditaci žádá osoba provozující zdravotní péči vlastním jménem, je tímto dokladem potvrzení správního úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci zdravotní péče osoby žádající o akreditaci.; není-li z potvrzení správního úřadu jasné patrná oblast klinicko-psychologické praxe osoby žádající o akreditaci, přiloží tato osoba k potvrzení správního úřadu čestné prohlášení, že splňuje podmínku nejméně 5 let praxe v oblasti psychodiagnostiky dospělých.
3. Rozhodnutí o udělení akreditace vydá ministerstvo do 30 dnů od doručení žádosti osobě, která splňuje podmínky stanovené §18a odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podle §18a odst. 4 cit. zákona je seznam akreditovaných osob zveřejňován ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

VZOR

ŽÁDOST O AKREDITACI

podle ustanovení § 18a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb.

Akademický titul, jméno (jména) a příjmení žadatele o akreditaci (dále jen „žadatel“):

Datum a místo narození žadatele:

Místo trvalého pobytu žadatele:

Název a adresa pracoviště žadatele:

Adresa, na kterou má být doručeno rozhodnutí ministerstva o akreditaci:

V.....dne.....

.....
Vlastnoruční podpis žadatele

Povinné přílohy:

- 1) Úředně ověřená kopie dokladu o specializované způsobilosti k výkonu povolání klinického psychologa podle ustanovení § 22 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Doklad prokazující splnění praxe podle § 18a odst. 1 písm. b) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (potvrzení zdravotnického zařízení, které je zaměstnavatelem osoby žádající o akreditaci nebo potvrzení správního úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci zdravotní péče osoby žádající o akreditaci).
- 3) Kopie potvrzení o proškolení podle ustanovení § 18a odst. 1 písm. c) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.